

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum

13 mei 2019

Onderwerp

Reactie op de adviesaanvraag over het conceptwetsvoorstel voor de nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen

Uw brief van

5 april 2019

Uw kenmerk

2019-0000126181

Ons kenmerk

PBS/2019.43

Contactpersoon

Sanne Sterenborg

Dienst

Publiekszaken

Afdeling

KCC / Verkiezingen

Telefoonnummer

070-353 4488

E-mailadres

sanne.sterenborg@denhaag.nl

Geachte mevrouw Ollongren,

Hartelijk dank voor de mogelijkheid advies uit te brengen nu de regering voornemens is om de Kieswet te wijzigen op een aantal punten die grote impact kunnen hebben op de uitvoering van het verkiezingsproces voor de Nederlandse kiezers in het buitenland. In deze brief treft u de voor de gemeente Den Haag belangrijkste verbeterpunten. In de bijlage treft u een overzicht met diverse overige suggesties ter verbetering.

1. Het afschaffen van de briefstembureaus bij de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen

Eén van de voorgestelde wijzigingen betreft het afschaffen van de briefstembureaus bij de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen en bij militaire missies. Dit betekent dat het overgrote merendeel van de stemmen van kiezers buiten Nederland voortaan door het briefstembureau in Den Haag moet worden geteld. Met een groeiend aantal kiezers buiten Nederland leidt dit – naast de mogelijke verplichting tot centraal tellen - tot een forse druk op de verkiezingsorganisatie van de gemeente Den Haag. Ik ga er vanuit dat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zorg draagt voor de middelen die nodig zijn om de Haagse verkiezingsorganisatie op dit punt te verstevigen.

2. Harmoniseren van termijnen

Hoewel het niet in het conceptwetsvoorstel is opgenomen wil ik graag uw aandacht vragen voor de deadline van het versturen van de briefstembewijzen. Volgens de huidige wetgeving dient een kiezer uiterlijk negen weken voor de dag van stemming wijzigingen door te geven. Dit betekent in de praktijk dat briefstembewijzen naar een verkeerd adres gestuurd worden, omdat de wijziging niet meer kon worden opgenomen in de administratie. Ik zou deze deadline graag gelijk willen trekken met de deadline voor het schriftelijk aanvragen van een briefstembewijs. Hierdoor kunnen alle documenten (stembiljet en eventueel vervangend briefstembewijs) naar het juiste adres worden opgestuurd.

3. Het digitale briefstembewijs

Ten slotte heb ik begrepen dat u voornemens bent de invoering van het digitaal briefstembewijs ook in de wetswijziging op te nemen. Ik ben zeer verheugd dit te horen. De mogelijkheid om naast het stembiljet ook het briefstembewijs digitaal te ontvangen zorgt voor een forse impuls in de betrouwbaarheid van het stemproces voor de Nederlandse kiezers in het buitenland.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Pauline Krikke', with a long horizontal flourish extending to the right.

Pauline Krikke

Bijlage 1. Overige opmerkingen en suggesties van de gemeente Den Haag

---

Memorie van toelichting

3.2 Introductie nationaal briefstembureau / Artikel E 8

De gemeente Den Haag is voorstander van de invoering van een nationaal briefstembureau. Het nationaal briefstembureau zal verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van de uitslag van het aantal stemmen dat per brief is uitgebracht. Hierdoor zullen de stemmen van de kiezers in het buitenland niet langer de verkiezingsuitslag van de gemeente Den Haag beïnvloeden. Dit zorgt voor een realistischer beeld van de gemeentelijke uitslag en de uitslag van de kiezers in het buitenland.

Artikelsgewijs

KK (opschriften hoofdstuk N en hoofdstuk N, paragraaf 1, Kieswet)

Dit wetsvoorstel bevat een aantal technische wijzigingen, onder ander het consequent aanpassen van 'stembureau' naar 'briefstembureau' in de betreffende artikelen. Dit sluit aan bij de wens van de gemeente Den Haag om verwarring over de interpretatie te voorkomen.

SS (Hoofdstuk N, paragraaf 2, Kieswet)

Dit onderdeel beschrijft het schorsen van de zitting. In het geval de vooropening meerdere dagen duurt is dit niet wenselijk. Handiger is om van elke dag een apart proces-verbaal op te maken. Hierdoor is duidelijk zichtbaar hoe de telling per dag is verlopen.

Art. M 7 lid 7

In dit artikel wordt benoemd dat de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging de retourenveloppen *onverwijld* doorzend naar de burgemeester van de gemeente Den Haag. Voor de voortgang van het proces ontvangen wij de retourenveloppen liever in één keer. Wij zouden *onverwijld* daarom graag aanpassen naar *tijdig*.

Art. N33 lid 1

In art. N33 lid 1 wordt nog gesproken over 'kiezers'. Gezien dit in overige artikelen is vervangen door 'personen', dat ook graag in dit artikel aanpassen.